

YÖNETMELİK

Gümrük ve Ticaret Bakanlığından:

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI PİYASA GÖZETİMİ VE DENETİMİ YÖNETMELİĞİ**BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Bakanlığın sorumluluğunda bulunan tüketici ürünlerinin piyasa gözetimi ve denetiminin usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Bakanlığın sorumluluğunda bulunan tüketici ürünlerinin piyasa gözetimi ve denetimine ilişkin usul ve esasları, alınacak önlemleri ve üretici ve dağıtıcıların yükümlülüklerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürönlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanuna, 3/6/2011 tarihli ve 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye, 13/11/2001 tarihli ve 2001/3529 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Ürönlere İlişkin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığını,
- b) Dağıtıcı: Ürünün tedarik zincirinde yer alan ve faaliyetleri ürünün güvenliğine ilişkin özelliklerini etkilemeyen gerçek veya tüzel kişiyi,
- c) Denetmen: Gümrük ve Ticaret Denetmen ve Denetmen Yardımcılarını,
- ç) Duyusal inceleme: Ürünün herhangi bir test ve/veya muayene işlemine tabi tutulmasından önce, denetmenin duyularını veya basit ve yaygın olarak kullanımda olan ölçme araçlarını kullanarak yapılacak incelemeyi,
- d) Düzeltici faaliyet: Bir ürünün ilgili teknik düzenlemeye aykırılığının veya güvensizliğinin verilen süre içinde üretici tarafından giderilmesi faaliyetini,
- e) Genel Müdürlük: Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğünü,
- f) Güvensiz ürün: Duyusal inceleme veya test ve/veya muayene yoluyla insan sağlığı, can ve mal güvenliği, hayvan ve bitki varlığı ve çevre bakımından güvenli olmadığı tespit edilen ürünü,
- g) İl Müdürlüğü: Bakanlık İl Ticaret Müdürlüğünü,
- ğ) Kanun: 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürönlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanunu,
- h) Numune alma etiketi: Test ve/veya muayene için alınan numunelere iliştiirilen veya yapıştıırılan numuneye ait bilgileri, tarafların isim, unvan ve imzalarını taşıyan belgeyi,
- ı) PGD (Piyasa Gözetimi ve Denetimi): Ürünün piyasaya arzı veya dağıtım aşamasında, ürün piyasada veya gerektiğinde kullanımda iken, ilgili teknik düzenlemeye uygun olarak üretilip üretilmediğini, güvenli olup olmadığını denetlemek veya denetletmek; güvenli olmayan ürünlerin güvenli hale getirilmesini temin etmek, gerektiğinde yaptırımlar uygulanmasını sağlamak amacıyla Bakanlık tarafından yapılan her türlü faaliyeti,
- i) PGD Bilgi Sistemi: Bakanlığın PGD faaliyetlerine ilişkin her türlü bilgi, belge ve verilerin kaydına, elektronik ortamda saklanmasına ve gerektiğinde veri girişi ve veri çağırma, risk değerlendirmesi, çeşitli analiz ve raporlama uygulamalarına imkân veren sistemi,
- j) Şahit numune: Test ve/veya muayene yapılmasına ihtiyaç duyulan hallerde, test, muayene ve/veya belgelendirme kuruluşuna gönderilmek üzere alınan numunenin zayı olması veya yargı yoluna gidilmesi durumunda başvurulmak üzere alınan numuneyi,
- k) Tutanak: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Tutanağını,
- l) Tüketici: Ticari veya mesleki olmayan amaçlarla hareket eden gerçek veya tüzel kişiyi,
- m) Tüketici ürünü/ürün: Hizmet sektöründe kullanılanlar dâhil olmak üzere tüketicilerin kullanması için tasarlanan veya makul koşullarda tüketiciler tarafından kullanılması öngörölen, gerek ticari faaliyetler sonucunda gerekse başka yollarla tedarik edilen veya kullanılabilir hale getirilen yeni, kullanılmış veya ıslah edilmiş her türlü ürünü,
- n) Uygunluk değerlendirme kuruluşu: Kalibrasyon, test, belgelendirme ve muayene dâhil olmak üzere uygunluk değerlendirme faaliyeti gerçekleştiren Türkiye'de yerleşik kuruluşu,
- o) Üretici: Bir ürünü üreten, imal eden, ıslah eden veya ürüne adını, ticari markasını veya ayırt edici işareti

koymak suretiyle kendini üretici olarak tanıtan gerçek veya tüzel kişi; üreticinin Türkiye dışında olması halinde, üretici tarafından yetkilendirilen temsilciyi ve/veya ithalatçıyı; ayrıca, ürünün tedarik zincirinde yer alan ve faaliyetleri ürünün güvenliğine ilişkin özelliklerini etkileyen gerçek veya tüzel kişiyi ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Piyasa Gözetimi ve Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar

Genel esaslar

MADDE 5 – (1) Teknik düzenlemelere uygun ürünlerin güvenli olduğu kabul edilir. Teknik düzenlemenin bulunmadığı hallerde, ürünün güvenli olup olmadığı; Türk Standardları Enstitüsü tarafından Türk standardı olarak kabul edilen bir Avrupa standardına karşılık gelen ulusal standartlar veya mevcut olması halinde Avrupa Birliği teknik özellikleri; bunların olmaması halinde ise Türk Standardları Enstitüsü tarafından Türk standardı olarak kabul edilen diğer ulusal standartlar veya ilgili sektördeki sağlık ve güvenlik konularına ilişkin iyi uygulama kodu veya bilim ve teknoloji düzeyi veya tüketicinin güvenliğe ilişkin makul beklentisi dikkate alınarak değerlendirilir.

(2) Bakanlık, sorumlu olduğu ürünlere ilişkin PGD'yi denetmenleri aracılığıyla yürütür. Denetim sonuçlarına göre gerekli önlemleri alır ve idari yaptırım uygular. Bakanlık, alınacak önlem ve uygulanacak yaptırımlar konusunda orantılılık ilkesine uygun olarak hareket eder; alınacak tedbirlerin, önlenmesi amaçlanan tehlikenin boyutu, niteliği ve gerçekleşme olasılığı ile orantılı olmasını sağlar.

(3) Bakanlık, sorumlu olduğu ürünlerin PGD'sini yıllık denetim planının yanı sıra re'sen veya ihbar/şikâyet üzerine yapar. Ürüne ilişkin ihbar ve şikâyetler Bakanlığın internet sitesinde yer alan Ürün Güvenliği İhbar/Şikâyet Formu, Bakanlık ve il müdürlüklerine ait e-posta adresleri ile ilgili internet adresleri kullanılarak veya mevzuatta belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde yazılı olarak yapılır.

(4) Ürünün teknik düzenlemeye aykırılığı veya güvensizliği konusunda yapılan her türlü ihbar, şikâyet, ürün sebebiyle meydana gelen kazalar ve ürün hakkında elde edilen diğer bilgiler PGD faaliyetlerinde kullanılır.

(5) Satış veya kiralama amacıyla yazılı basın, radyo, televizyon, internet ve benzeri iletişim araçlarında reklam ve ilanları yer alan ürünler de piyasaya arz edilmiş kabul edilir.

(6) Denetim, ürünlerin bedelli veya bedelsiz olarak piyasaya arz edildiği, satıldığı ve dağıtıldığı her yerde, depo, işyeri, nakil araçları ve gerektiğinde üretim tesislerinde, işlendikleri, ambalajlandıkları, montaj veya dolun yapıldıkları yerlerde yapılır.

(7) Denetim sonucunda ortaya çıkan aykırılıklarda sorumluluk üreticiye aittir. Dağıtıcının iş yerinde yapılan denetimde, üreticinin adı ve adresi tespit edilir.

(8) Üreticinin Türkiye dışında olması halinde yetkili temsilci ve/veya ithalatçı muhatap alınır ve bunlar da üretici ile aynı sorumluluğu taşır.

(9) Denetim, öncelikle ürüne, üreticiye veya dağıtıcıya ait bilgi ve belgelerin ilgili mevzuat çerçevesinde incelenmesi ile başlar ve ürünün duyuşal incelemesiyle devam eder. İnceleme neticesinde aykırılık şüphesi bulunması halinde gerekli görülürse her türlü test ve/veya muayenenin yapılması veya yaptırılması suretiyle denetim gerçekleştirilir. PGD faaliyetleri sırasında ürünün uygunluk değerlendirme işlemlerinde yer almayan test, muayene veya belgelendirme kuruluşlarının imkânlarından yararlanır. Uygunluk değerlendirmesini yapan kuruluş haricinde ürünün test ve/veya muayenesini yapacak kuruluş yoksa denetim personelinin gözetim ve denetiminde, bu kuruluşta veya üreticinin laboratuvarında yahut bir başka üreticinin laboratuvarında ürünün test ve/veya muayenesi yaptırılır. Ancak, test ve/veya muayene sonucuna göre karar verme yetkisi Bakanlık veya il müdürlüğüne aittir.

(10) Bakanlık, denetimlerin koordinasyonunu ve etkin bir şekilde gerçekleşmesini sağlar. Bakanlık bu doğrultuda gerekli önlemleri almak ve uygulamaları koordine etmekle görevlidir. Bakanlık, numune alımı da dâhil olmak üzere il veya bölge bazında denetime tabi olacak ürün, risk, firma ve benzeri verileri içeren sektörel denetim programları hazırlar, uygular ve bu programları periyodik olarak günceller, programla ilgili genel bilgilerin ve yapılan güncellemelerin kamuoyuna duyurulmasını sağlar.

(11) Piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri sırasında üreticiler ve dağıtıcılar tarafından yetkili kuruluşlara, 16/12/2011 tarihli ve 2011/2621 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ve Onaylanmış Kuruluşlar Yönetmeliği çerçevesinde akredite edilmiş bir uygunluk değerlendirme kuruluşundan alınmış uygunluğu gösteren belgeler ile test raporlarının sunulması halinde, Bakanlık bu belge ve raporları dikkate alır. Türkiye'de veya karşılıklılık ilkesi saklı kalmak kaydıyla, Avrupa Birliği üyesi bir ülkede yerleşik bir uygunluk değerlendirme kuruluşunca verilmiş belgeler ve test raporları, kuruluşun yeterliliğine ilişkin gerekçelerle reddedilemez.

Denetimlerin yapılması

MADDE 6 – (1) Teknik düzenleme hükümleri saklı kalmak kaydıyla, PGD aşağıdaki esaslar çerçevesinde yapılır;

a) Denetimler, Bakanlığın ürünlere ve muhtemel kullanıcılarına ilişkin yapacağı risk analizi sonucunda belirlenen yıllık denetim planı uyarınca yapılır.

b) Re'sen veya ihbar/şikâyet üzerine yapılacak denetimlerde şikâyete konu ürün hakkında, daha önce denetim yapıp yapılmadığı veya teste gönderilip gönderilmediği gibi hususların ön incelemesi yapıldıktan sonra denetimlere başlanır.

Denetimin şekli

MADDE 7 – (1) PGD, durumun gereklerine göre, aşağıdaki hususlardan bir veya birkaçını kapsayacak şekilde yapılır:

- a) Teknik düzenlemenin öngördüğü işaretler ve/veya belgeler üzerinden inceleme,
- b) İlgili teknik düzenlemenin bulunmadığı hallerde, 5 inci maddenin birinci fıkrası çerçevesinde yapılan inceleme,
- c) Duyusal inceleme,
- ç) Test ve/veya muayene.

Tutanak ve kayıt işlemleri

MADDE 8 – (1) PGD sırasında düzenlenecek tutanağın şekil ve içeriği Bakanlıkça belirlenir ve internet sitesinde ilan edilir.

(2) İl müdürlükleri, denetim faaliyetlerine ilişkin her türlü bilgi ve belgelerin PGD Bilgi Sistemine aktarılmasını sağlar.

(3) PGD sırasında kullanılacak tutanaklar elektronik ortamda hazırlanıp elektronik imza ile imzalanabilir.

Numune alma

MADDE 9 – (1) Denetmen, gerekli gördüğü takdirde, her türlü test ve/veya muayeneyi yaptırmak üzere denetlenen ürünlerden numune alır. Ürünün yapısına ve özelliğine göre, test ve/veya muayenelerin gerektirdiği ölçüyü aşmamak üzere, numune alınması fiilen mümkün olmayan haller hariç, üretici veya dağıtıcıdan bedeli ödenmeden biri şahit numune olmak üzere en fazla üç takım numune alınabilir.

(2) Numune alınması halinde, denetim esnasında tutanağın ilgili bölümü doldurulur. Numuneler özelliklerine göre mühürleri bozulmadan açılmayacak şekilde, denetmen tarafından üretici veya dağıtıcı ile birlikte hazırlanır ve üzerlerine tarafların isim, unvan ve imzalarını taşıyan ve ek-1'de yer alan numune alma etiketi konulur.

(3) Alınan numunelerin bir takımı ile tutanağın bir nüshası üreticiye veya dağıtıcıya teslim edilir. Şahit numune Bakanlıkça veya il müdürlüğüne muhafaza edilir. Alınan numunelerin başka yere taşınması veya korunması güç yahut sakıncalı ise, durum tutanağa yazılarak numune saklanmak üzere yediemin sıfatıyla üretici veya dağıtıcıya bırakılır. Test ve/veya muayene yapılması için alınan numunenin bir takımı ile tutanağın bir nüshası, Bakanlıkça belirlenen test, muayene ve/veya belgelendirme kuruluşuna gönderilir. Test, muayene ve/veya belgelendirme kuruluşu tetkikleri en kısa zamanda yapar, sonucunu bir raporla tespit eder ve bu raporu iki nüsha halinde Bakanlığa sunar. Bu raporlar ayrıca elektronik ortamda Bakanlığa ve il müdürlüğüne iletilir.

(4) Numune almanın mümkün olmadığı ya da taşınamayan ürünler için test ve/veya muayene işlemleri, denetmenin gözetiminde, ürünün bulunduğu yerde, üretici veya dağıtıcının katılımı ile Bakanlıkça belirlenen test, muayene veya belgelendirme kuruluşuna yaptırılır. Üretici veya dağıtıcının bulunmaması test ve/veya muayene işlemlerinin gerçekleştirilmesine engel teşkil etmez.

Test ve/veya muayene sonucunda yapılacak işlemler

MADDE 10 – (1) Test ve/veya muayene sonucunda, numunenin uygun çıkması halinde;

a) Test, muayene ve numune ücreti ile taşıma masrafları Bakanlığa aittir.

b) Numunenin niteliğini kaybetmemesi durumunda, Bakanlık veya il müdürlüğü üretici veya dağıtıcıya bildirim yapıldığı tarihten itibaren numunelerin geri alınması veya aldırılması için otuz gün süre verir. Bu süre içinde alınmayan numuneler, Defterdarlıklara intikal ettirilir. Bu durumda üretici veya dağıtıcı numune bedelini talep edemez.

c) Numunenin niteliğini kaybetmesi durumunda, bu husus Bakanlıkça veya il müdürlüğüne üretici veya dağıtıcıya bildirilir. Numune, "Numune Bertaraf Tutanağı" düzenlenerek bertaraf edilir ve numune bedeli Bakanlık tarafından numunenin alındığı firmaya ödenir. Şahit numuneyle ilgili (b) bendindeki usule göre işlem yapılır.

(2) Test ve/veya muayene sonucunda numunenin teknik düzenlemesine aykırı veya güvensiz çıkması durumunda;

a) Test, muayene ve numune ücreti ile taşıma masrafları üreticiye aittir. Bu ücretler hakkında 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Bu kapsamda tahsil edilen tutarlar genel bütçeye gelir kaydedilir.

b) Testi yaptırılan numune, niteliğine göre uygun koşullarda ve uygun bir süreyle test kuruluşunda muhafaza edilir ve numunelerin teslim alınması için üreticiye veya dağıtıcıya bildirimde bulunulur. Bildirimi takiben otuz gün içinde üretici tarafından alınmayan numuneler Bakanlık veya il müdürlüğü tarafından "Numune Bertaraf Tutanağı" düzenlenerek bertaraf edilir veya ettirilir. Üreticinin teslim aldığı güvensiz numuneler ilgili mevzuata uygun ve güvenli hale getirilmeden piyasaya arz edilemez.

c) Güvensizlik nedeniyle uygulanacak idari yaptırım kararının kesinleşmesinden sonra şahit numuneye, (b) bendindeki usule göre işlem yapılır.

ç) Güvensiz olduğu tespit edilen numunenin, üretici dışındaki bir firmadan alınması ve söz konusu firmanın PGD tutanağı ile birlikte üreticiye başvurusu durumunda, numune bedeli üretici tarafından söz konusu firmaya ödenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Aykırlık Halinde Alınacak Önlemler ve Uygulanacak Yaptırımlar

Teknik düzenlemeye aykırılık

MADDE 11 – (1) İlgili teknik düzenlemeye uygun olmadığı tespit edilen, piyasadaki ürünler için,

a) İnsan sağlığına, can ve mal güvenliğine, hayvan, bitki yaşamına ve sağlığına ve çevreye bir tehdit oluşturmaması koşuluyla düzeltilebilir teknik düzenlemeye aykırılıkların giderilmesi amacıyla, düzeltici faaliyet planını onbeş gün içinde sunması için üreticiye bildirim yapılır. Bu süre içinde başvuru yapmayan üreticinin düzeltme faaliyetinde bulunmayacağı varsayılır.

b) (a) bendi uyarınca, ürünün teknik düzenlemeye aykırılığını gidermek için düzeltici faaliyet planı sunmayan veya düzeltici faaliyet planı sunan ancak verilen süre sonunda uygunsuzluğu gidermeyen üreticiye Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen idari para cezası uygulanır.

c) Üretici tarafından sunulan düzeltici faaliyet planı, gerektiğinde değişiklik yapılarak il müdürlüğü tarafından onaylanır ve üreticiye tebliğ edildiği tarihten itibaren geçerli olmak üzere teknik düzenlemeye aykırılığın niteliği, ürünün özelliği ve piyasadaki yaygınlığı değerlendirilerek altı ayı geçmemek üzere düzeltme süresi verilir.

ç) Denetim sonucunda teknik düzenlemeye aykırılığın giderilmesi için süre verilmiş olan bir ürüne aynı aykırılık için tekrar süre verilmez. Ancak verilen süre sonunda aykırılığın mücbir sebeplerin varlığı nedeniyle giderilemediğinin kanıtlanması halinde altı ayı geçmemek üzere ek süre verilir.

d) Teknik düzenlemeye aykırılık nedeniyle verilen sürelerin takibi ile düzeltme faaliyetinin gereklerinin yerine getirilip getirilmediğinin kontrolü il müdürlüğü tarafından yapılır. Düzeltme işlemleri sonucunda teknik düzenlemeye aykırılığın giderildiği kanıtlanan ürünler tekrar piyasaya arz edilebilir.

(2) Uygunluk işaretinin veya uygunluk değerlendirme işlemleri sonucunda verilen belgelerin gerçeği yansıtmadığının, tahrif veya taklit edildiğinin tespit edilmesi halinde Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulur. Suçtan dolayı yaptırım uygulanmayan hallerde, dava zamanasını süresi içinde kalmak şartıyla Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde öngörülen idari para cezası uygulanır.

(3) Uygunluk işaretinin ve belgelerinin ilgili teknik düzenlemenin öngördüğü ebat, görünürlük, silinmezlik, iliştilerecek yer ve benzeri özellikleri bakımından uygun olmadığı tespit edilmesi halinde, birinci fıkra hükümleri uygulanır.

Güvensizlik

MADDE 12 – (1) Teknik düzenlemesine uygun olmayan ve güvensizlik şüphesine yol açan ürünler ile ilgili teknik düzenlemeye uygunluğu belgelenmiş olmakla birlikte duyusal inceleme sonucunda güvensizlik şüphesi uyandıran ürünler için tutanağın ilgili bölümü doldurulur ve test ve/veya muayeneye başvurulur.

(2) İlgili teknik düzenlemeye uygunluğu belgelenmiş olsa dahi güvensizlik belirtisi taşıyan ürünler için tutanağın ilgili bölümü doldurulur ve Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmeliğin 10 uncu maddesi uygulanır.

(3) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen işlemler sonucunda duyusal inceleme veya test ve/veya muayene yoluyla güvenli olmadığı tespit edilen ürünler için;

a) Ürünün piyasaya arzının yasaklanması,

b) Piyasada bulunan ürünlerin toplatılması,

c) Ürünün üretici tarafından güvenli hale getirilemediği ya da güvenli hale getirilmesinin mümkün olmadığı durumlarda bertaraf edilmesi,

kararlarından uygun olanlar orantılılık ilkesi gözetilerek verilir.

(4) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen işlemler sonucunda duyusal inceleme veya test ve/veya muayene yoluyla güvenli olmadığı tespit edilen ürünler için Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen idari para cezası uygulanır.

(5) Güvensiz olduğu tespit edilen ürünler ile ilgili savunma alınabilmesi için üretici ve/veya dağıtıcıya tebligat yapılır. Üretici ve/veya dağıtıcıya, savunma hakkını kullanabilmesi için tebligatın kendisine ulaşmasından itibaren on günlük süre tanınır.

(6) İnsan sağlığı ve güvenliğinin veya mevzuatla korunan diğer bir kamu yararının tehlikede olduğu acil hallerde bu sürenin dolması beklenmeyebilir. Tebligat yapılmadan bir karar alınması halinde, üretici ve/veya dağıtıcıya savunma hakkını kullanabilmesi için sonradan süre tanınabilir.

(7) Üretici, güvenli olmadığı tespit edilen ürünün kendisi tarafından piyasaya arz edilmediğini veya ürünün güvenli olmaması halinin ilgili teknik düzenlemeye uygunluktan kaynaklandığını ispatladığı takdirde sorumluluktan kurtulur.

(8) Üçüncü fıkrafta alınması öngörülen ya da alınan önlemler, üretici ve/veya dağıtıcının yapacağı savunma ve

sağlayacağı bilgi ve belgeler dikkate alınarak değerlendirilir. Yaptırım uygulanmasına ilişkin tebligatta bu kararın dayandığı gerekçeler ile karara karşı başvurulabilecek yasal yollar gösterilmek zorundadır.

(9) Hakkında üçüncü fıkrada düzenlenen önlemler uygulanan ürünün güvenli hale getirilmesi mümkün ise üretici, bunu ispat eden belgeler ve hazırladığı düzeltici faaliyet planı ile birlikte, kararın kendisine tebliğinden itibaren on beş gün içinde Bakanlığa başvurur. Bu süre içinde başvurmaması halinde, düzeltme faaliyetinde bulunmayacağı kabul edilir. Bakanlık, üretici tarafından sunulan düzeltici faaliyet planında gerektiğinde değişiklik yaparak onaylar. Bakanlıkça, güvensizliğin niteliği, ürünün özelliği ve piyasadaki yaygınlığı değerlendirilerek üreticiye altı ayı geçmemek üzere düzeltme süresi verilir. Düzeltme süresi, faaliyet planının onayına ilişkin yazının üreticiye tebliğinden itibaren başlar.

(10) Güvensizliğin giderilmesi için süre verilmiş olan bir ürüne aynı aykırılık için tekrar süre verilmez. Ancak verilen süre sonunda aykırılığın mücbir sebeplerin varlığı nedeniyle giderilemediğinin kanıtlanması halinde altı ayı geçmemek üzere ek süre verilebilir.

(11) Düzeltme süresi sonunda yapılan işlemler Bakanlık tarafından değerlendirilir. Bakanlık, gerekli görülmesi halinde, düzeltmeye tabi tutulan ürünün tarafsız bir test ve/veya muayene kuruluşu tarafından test ve/veya muayenesini isteyebilir. Düzeltme işlemleri sonucunda güvenli olduğu kanıtlanan ürünler tekrar piyasaya arz edilebilir.

(12) Güvenli hale getirilemeyen veya güvenli hale getirilmesi imkânsız olan ürünler, üreticinin belirleyeceği yerde ve yöntemle denetmen gözetiminde bertaraf edilir. İl müdürlüğünce, bertaraf edilen ürün miktarını, ürünün ne şekilde bertaraf edildiğini, bertaraf yerini, tarihini ve tarafların yetkililerinin ad ve soyadlarını içeren "Ürün Bertaraf Tutanağı" düzenlenir.

(13) Bu madde, teknik düzenlemesi bulunmayan ve güvenli olmadığı tespit edilen ürünlere de uygulanır.

Güvensizliğin değerlendirilmesi

MADDE 13 – (1) Bakanlık, güvensiz ürünlerin taşıdığı riskin derecesini belirlemek amacıyla Genel Müdürlük bünyesinde Risk Değerlendirme Komisyonu oluşturur. Komisyonun oluşumu ve işleyişine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(2) Bakanlıkça ürünlere ilişkin yapılacak risk değerlendirmesi, Avrupa Komisyonu Topluluk Hızlı Bilgi Sistemi rehber dokümanı referans alınmak suretiyle; ürünün tanımı, niteliği, neden olabileceği tehlikeler, ürünün hedeflediği tüketiciler, yaralanmanın şiddeti, yaralanmanın gerçekleşme ihtimali gibi etkenler göz önünde bulundurularak yapılır.

(3) Bakanlık, Risk Değerlendirme Komisyonunca yapılacak risk değerlendirmesi neticesinde güvensizliği konu üründeki riskin derecesine göre gerekli önlemleri almaya karar verir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İl Müdürlüğünün Görev, Yetki ve Yükümlülükleri

İl müdürlüğünün görev, yetki ve yükümlülükleri

MADDE 14 – (1) İl müdürlüğünün PGD'ye ilişkin görev, yetki ve yükümlülükleri şunlardır:

- Denetimleri, Bakanlık tarafından iletilen yıllık denetim planı ve benzeri dokümanlar ile il müdürlüğüne ulaşan şikâyetler doğrultusunda gerçekleştirmek,
- Gerekli görülen durumlarda PGD faaliyetlerinin etkin olarak gerçekleştirilmesini teminen ihtiyaçlarını, sorunlarını ve çözüm önerilerini Bakanlığa iletmek,
- PGD faaliyetlerini tarafsız, bağımsız ve şeffaf bir şekilde yürütmek,
- Denetim yapılan bölgelerde elde edilen ürün veya sektör bazlı firma verilerinin Bakanlığa iletilmesini ve bu verilerin periyodik olarak güncellenmesini sağlamak,
- Tüketicilere bilgi vermek ve ilgililerin şikâyetlerini ulaştırabilmeleri amacıyla yardım masaları kurmak,
- Bakanlıkça verilen piyasaya arz yasağı, toplatma ve bertaraf kararlarının yerine getirilip getirilmediğini üretici nezdinde ve piyasada izlemek, kontrol etmek ve sonucundan Bakanlığa bilgi vermek,
- Teknik düzenlemeye aykırılık nedeniyle verilen sürelerin takibi ile düzeltme faaliyetinin yerine getirilip getirilmediğini kontrol etmek,
- Denetmenlerin PGD ile ilgili eğitim ihtiyacını karşılamaya ve bilgi ve tecrübelerini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapmak,
- Piyasanın veya ürünlerin uygunluk düzeyinin yükseltilmesi amacıyla üreticilerle işbirliği yapmak, bilgilendirme, eğitim ve benzeri toplantılar düzenlemek.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Üreticinin ve Dağıtıcının Yükümlülükleri

Üreticinin yükümlülükleri

MADDE 15 – (1) Üreticinin yükümlülükleri şunlardır:

- Denetmenin talep etmesi halinde tüm bilgi ve belgeleri denetmene sunmak, üretim yerlerinin ve depolarının

adreslerini vermek ve bu yerlerde gerekli tespitleri yapmasını sağlamak,

b) Denetim görevinin gereği gibi yürütülmesi için denetmene görevi süresince uygun bir çalışma yeri sağlamak; uygun yer bulunmadığında veya denetime uygun koşullar oluşturulmadığında, denetmenin isteği üzerine ürüne ait tüm dosya ve belgeleri denetmenin çalışma yerine getirerek kendisine teslim etmek,

c) İlgili teknik düzenlemede belirtilen tüm belgeleri; bu belgeler kapsamındaki son ürünün yurt içinde üretiliyor ise üretildiği, ithal ise ithal edildiği tarihten itibaren ilgili teknik düzenlemede belirtilen süreyle, bu sürenin belirtilmemesi halinde on yıl boyunca muhafaza etmek ve istenilmesi halinde denetmene ibraz etmek,

ç) Piyasaya arzın geçici veya sürekli yasaklanması, piyasada bulunan ürünlerin toplatılması, ürünlerin kısmen veya tamamen bertaraf edilmesi kararı verilmesi durumunda, stoklarında ve piyasada bulunan ürünlerin markası, modeli, seri veya parti numarası, sayısı ve dağıtıldığı yerlere dair bilgi ve belgeleri vermek,

d) Piyasaya arzın geçici olarak durdurulması halinde tüm satış ve dağıtım noktalarını bilgilendirmek ve sonucundan Bakanlığa bilgi vermek,

e) Kendi faaliyetleri ile sınırlı olmak üzere; ürünün öngörülen kullanım süresi içinde, yeterli uyarı olmaksızın fark edilemeyecek nitelikteki riskleri hakkında tüketicilere gerekli bilgiyi sağlamak, özelliklerini belirtecek şekilde ürünü işaretlemek; gerektiğinde piyasaya arz edilmiş ürünlerden numuneler alarak test etmek, şikâyetleri soruşturmak ve yapılan denetim sonuçlarından dağıtıcıları haberdar etmek, riskleri önlemek amacı ile ürünlerin toplatılması ve bertarafı da dâhil olmak üzere gerekli önlemleri almak,

f) Güvensizlik tespit edilen ve hakkında idari yaptırım uygulanan ürünlere ilişkin 12 nci maddede belirtilen yükümlülükleri yerine getirmek.

(2) Güvensiz ürünlere ilişkin verilen piyasaya arz yasağı, toplatma ve bertaraf kararlarının uygulanmasının ve risk altındaki kişilerin bilgilendirilmesinin sağlanması amacıyla;

a) Üretici; güvensiz ürünlere ilişkin hazırlanacak ilan metninin, ulusal düzeyde yayın yapan iki televizyon kanalında 07.00 - 22.00 saatleri arasında 30 saniyeden az olmamak üzere yazılı ve sesli şekilde bir gün yayınlanmasını ve ulusal düzeyde dağıtımı yapılan iki gazetede sayfanın en az dörtte biri büyüklüğünde Basın İlan Kurumu aracılığıyla bir gün ilan edilmesini, kararın kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren on gün içinde sağlar.

b) Risk altındaki kişilerin belirli bir yerleşim yerinde toplanması ve yerel yayın yapan gazete ile televizyon kanalları vasıtasıyla bilgilendirilmesinin mümkün olduğu durumlarda, bu duyuru yerel basın ve yayın organları yoluyla yapılır. Risk altındaki kişilerin tamamına ulaşılabildiği durumlarda ise bu kişiler doğrudan bilgilendirilir.

c) Bakanlık, güvensiz ürünlere ilişkin hazırlanacak veya yapılacak ilanlarda güvensiz üründe tespit edilen riskin derecesine göre ilanın şekli, zamanı, süresi ve ilanın yapılacağı televizyon ve gazetelere ilişkin ek hususlar belirleyebilir.

ç) Üretici güvensiz ürünlere ilişkin ilanı, Bakanlık internet sitesinde yayımlanmak üzere Bakanlığa bildirir. Bakanlık, üreticinin ilanını takip edecek şekilde bu ürünlerle ilgili bilgileri bir yıl süre ile internet sitesinde ilan eder.

d) Güvensizlik tespiti sonucunda Bakanlık tarafından verilen piyasaya arz yasağı, toplatma ve/veya bertaraf kararlarının gerekleri bu kararların tebliğ tarihinden itibaren en geç altı ay içinde üretici tarafından yerine getirilir ve yerine getirildiği belgelenir. Üretici bu faaliyetlerden doğan her türlü masrafı karşılamakla yükümlüdür.

(3) Güvensiz ürünlere ilişkin ilanlar açık ve net olmak zorundadır. İlgisiz veya ilanın amacını ortadan kaldıran ifadeler yer verilemez.

(4) Güvensiz ürünlere ilişkin ilanlarda aşağıdaki bilgilerin bulunması zorunludur:

a) Üreticinin adı, unvanı ve adresi,

b) Ürünün adı, markası, modeli, cinsi, fotoğrafı, seri ya da lot numarası veya ürünü net şekilde tanıtan bilgi,

c) Ürünün geri çağırılma nedeni, güvensiz olduğu ve alınan önlemler hakkında bilgi,

ç) Ürünün iade edileceği yerler veya üründeki sorunun giderilmesini teminen gönderilebileceği adresler hakkında bilgi,

d) Ürünün taşıdığı risk, riskten sakınmak veya sorunu gidermek için önerilen yöntemler hakkında bilgi.

(5) Bakanlık, duyurunun yukarıdaki esaslara uygun ve risk altındaki kişilerin haberdar edilmesini sağlayacak şekilde yayınlanıp yayınlanmadığını denetler ve eksiklik tespit edilmesi halinde duyurunun tekrarını sağlar.

(6) Üreticilerin güvensiz ürünlere ilişkin ilan, toplatma ve bertaraf gibi yasal yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumunda, bu yükümlülükler Bakanlık tarafından yerine getirilir. Bu kapsamda Bakanlıkça yapılacak masraflar, üretici tarafından karşılanır. Bu masraflar hakkında, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Dağıtıcının yükümlülükleri

MADDE 16 – (1) Dağıtıcı, sahip olduğu bilgiler çerçevesinde, güvenli olmadığını bildiği ürünleri piyasaya arz edemez. Dağıtıcı, faaliyetleri çerçevesinde, ürünlerin taşıdığı riskler ve bu risklerden korunmak için alınması gereken önlemler hakkında ilgililere bilgi verir.

(2) PGD faaliyetleri sonucunda aykırılıkları belirlenen ürünlere ilişkin olarak üreticinin tespit edilemediği durumlarda, üreticinin veya ürünü tedarik ettiği kişinin kimliğini Bakanlıkça talep edildiği tarihten itibaren on gün içinde bildirmeyen dağıtıcı, üretici olarak kabul edilir.

Gönüllü geri çağırma

MADDE 17 – (1) Üreticiler, güvensiz ürünlerinin piyasada yer aldığını kendilerinin tespit etmesi halinde, bu ürünleri gönüllü geri çağırabilir ve gerekli tedbirleri alır. Ancak, üretici piyasada gerçekleştirdiği her türlü geri çağırma ve aldığı tedbirlere ilişkin tüm bilgi ve belgeleri Bakanlığa iletmekle yükümlüdür. Üreticiler gönüllü geri çağırılarda risk altındaki kişilerin bilgilendirilmesini sağlamak amacıyla, gerekli bilgileri Bakanlık internet sitesinde yayımlanmak üzere Bakanlığa bildirir. Ayrıca, bu bilgiler üreticinin internet sitesinde de yayımlanır.

Ürünlerin izlenebilirliği

MADDE 18 – (1) Üreticiler, ürünlerin üzerinde seri, model, parti numarası veya başka bir şekilde ürünlerinin tespit edilmesini sağlayacak bilgilere yer vermek zorundadır.

(2) Üreticiler, toplatma, imha veya düzeltici faaliyetin uygulanması gerektiğinde parti, seri, lot bazında kayıt oluşturmak ve istenildiğinde bu kayıtları Bakanlığa sunmak zorundadır.

(3) Üreticiler gerekli bilgileri, ürünün büyüklüğünün veya doğasının buna izin vermediği durumlarda ürünün ambalajında veya yanında verilen bir belge ile sağlamak zorundadır.

(4) Üreticiler, ticari unvanları veya tescilli markaları ile iletişim bilgilerini ürünlerin üzerinde, bunun mümkün olmadığı durumlarda ürünün ambalajında veya yanında verilen bir belgede gösterir.

(5) Üreticiler, ürünlerin izlenebilirliğini sağlamak için gerekli önlemleri almak zorundadır.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Bilgilerin gizliliği

MADDE 19 – (1) PGD faaliyeti sırasında Bakanlık merkez teşkilatı veya il müdürlüklerince yapılan yazışmalar, ihbar ve şikâyetler ile denetimlerde temin edilen ve ticari sır niteliğindeki veya fikri ve sınai mülkiyet hakkına ilişkin bilgiler gizli tutulur. Ancak, mevzuatın ve insan sağlığı ve güvenliğinin gerektirdiği hallerde yapılan duyurular bu kapsamda sayılmaz.

Yaptırımların uygulanması

MADDE 20 – (1) Ürünün piyasaya arzının yasaklanması, piyasaya arz edilmiş ürünlerin toplatılması ve ürünün kısmen veya tamamen bertaraf edilmesi kararı Bakanlıkça verilir ve bu kararların gereklerinin üretici tarafından yerine getirilip getirilmediği il müdürlüklerince takip edilir.

(2) Güvensizlik halinde Kanunun öngördüğü idari para cezası kararı Bakanlık tarafından, teknik düzenlemeye aykırılık halinde Kanunun öngördüğü idari para cezası kararı ise Valilik tarafından verilir.

(3) Teknik düzenlemeye aykırılık başka bir ilde tespit edilmiş olsa bile üretici hangi ilde yerleşirse o il müdürlüğü idari para cezasını uygular.

(4) Ürünün, insan sağlığını, can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürebileceğine dair kesin belirti bulunması halinde piyasaya arzın geçici olarak durdurulması kararı; denetmenin önerisi üzerine ürünün test ve/veya muayenesi için daha uzun bir sürenin gerekli olmaması durumunda üç günü aşmamak üzere il müdürlüğü tarafından verilir.

Tebliğat

MADDE 21 – (1) İdari para cezası ve/veya idari tedbirleri içeren idari yaptırım kararlarının tebliğinde, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebliğat Kanunu hükümleri uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 22 – (1) 19/7/2012 tarihli ve 28358 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır. Diğer mevzuatta söz konusu Yönetmeliğe yapılan atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

Yürürlük

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 24 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gümrük ve Ticaret Bakanı yürütür.

Ek-1

NUMUNE ALMA ETİKETİ	
Numune Alınan Gerçek veya Tüzel Kişinin Adı/Ticaret Unvanı ve Adresi	
Numunenin Alındığı Tarih/Saat	

Alınan Numunenin Cinsi/Türü	
Alınan Numunenin Marka Model, Seri/ Lot Numarası	
Alınan Numunenin Miktarı	
Numuneyi Alan Kurumun Adı	
Denetmenin Adı-Soyadı, Görevi/Unvanı/T.C. Kimlik No'su, İmzası	Denetlenen Gerçek veya Tüzel Kişinin/Yetkilisinin/Vekilinin Adı-Soyadı, T.C. Kimlik No'su, İmzası, Kaşesi